

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyen száma 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos: **ÁVÉD JÁKÓ**

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön és Balla István.

Kiadó: **Papp György.**

Szerkesztőség a várban. Fogarasi Mihály utca 16 sz.

Kiadóhivatal: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában.

Hirdetések díjszabály szerint.

Mohay Sándor — államtitkár.

A hivatalos lap 1902. február 11-iki 34-ik száma

hozza: Magyar igazságügyiministerem előterjesztésére dr. Mohay Sándor gyakorló ügyvédet és országgyűlési képviselőt az igazságügyiministeriumhoz államtitkárrá kinevezem.

Kelt Budapesten, 1902. évi február hó 7-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Dr. Plósz Sándor s. k.

Igy hangzanak a hivatalos lap ama sorai, melyek *Mohay Sándornak*, városunk immár tizenhatodik éve országgyűlési képviselőjének igazságügyi államtitkárrá való kinevezését tartalmazzák.

Nagy az öröm és dicsőség, melyből jó rész átháramlik a városra is, mely mandatumával ama helyzetbe hozta Mohayt, hogy magát és kiváló tehetségeit megismertesse, a közügyek iránti meleg érdeklődését tettekkel is érvényesítse.

Nem czélunk dicsőeneket zengeni. E Gyulafehérvárt megjelenő lap hasábjain ez felesleges is volna, — hisz' itt, a hol Mohay Sándor gyermekségétől kezdve egész életét töltötte, a hol mindenki ismeri — csak közismeretű dolgokat mondhatnánk el, ha Mohay ragyogó tehetségét és kiváló kvalitásait felsorolni akarnók. Meg azután minden szónál ékeesebben beszélnek a tények. Ezen város, mely immár hatszor tisztelte meg mandatumával e férfit, jól ismeri őt — és hogy helyesen ismerte, ennek megint csattanós bizonyítéka ama kinevezés, melylyel Ő Felsége őt az ép

oly díszes, mint fontos és felelősségteljes államtitkári állásra meghívta.

Elég volna tehát az általános örömből nekünk is kivenni a magunk részét, de hirlapírói kötelességünk arra int, hogy a kinevezés tényéből az elvont következtetéseket is szűrjük le, és ezt, ha röviden is megteesszük.

A munka, a jellemzősárg, a minden stréberkedés nélküli tehetség érvényesülésének és jutalmának klasszikus példáját látjuk e kinevezésben, és ha Mohay személye kedves e városnak s nekünk, ha az ő személyére való tekintettel örülünk emelkedésének, számszorta jobban lelkesedünk ama ragyogó példán, hogy ime, egy ily magas kormányzó állásba, nem születés, rang, összeköttetések révén, hanem becsületes munka árán lehet beülni. És másrészt, ha e kinevezés keretében nem is akarunk a Széll politikájáról általánosságban elmélkedni, mégsem fojthatjuk el azon megjegyzésünket, hogy az az üde levegő, melyet Széll a politikába, a közéletbe, a kormányzati tényekbe, a képviselőválasztásokba stb. behozott, — a *tisztaság* ezen üde levegője a szóban forgó kinevezésnél is kellemesen kiértezhető.

És végül még egyet. Mohay teljes életében a liberalizmusnak alkuvást nem ismerő, törhetlenül hű bajnoka volt. — Most sokkal szélesebb tevékenységi tere nyílt és hogy ennek nemcsak új munkássági köre, hanem a liberalizmus sem fogja kárát látni, — erről erősen meg vagyunk győződve!

Életrajzi adatai röviden összefoglalva a következők:

Mohay Sándor régi erdélyi nemes család sarja, Marosvásárhelyen született 1851. június 3-án. Középiskolai tanulmányait a gyulafehérvári római katolikus főgymnáziumban, a jogiakat pedig a budapesti tudomány-egyetemen 1873-ban jeles eredménnyel bevégezte és ügyvédi joggyakorlatra lépett. 1875-ben jogtudori s ugyanabban az évben ügyvédi oklevelet nyervén, ez idő óta Gyulafehérváron gyakorló ügyvédként működött. Már 1876-ban az erdélyi püspökség s később a háptalan jogtanácsosa lett és 1876-tól 1887-ig a gyulafehérvári ügyvédi kamara titkára volt. Már kezdő ügyvéd korában élénk részt vett városának és Alsó fehérvármegyének politikai és önkormányzati közéletében, mint városi képviselőtestületi, illetőleg törvényhatósági bizottsági tag. Nemsokára a városi képviselőtestület jogügyi bizottságának elnöke és a vármegye közigazgatási bizottságának tagja lett. Évek sora óta igazgatósági tagja és ügyésze volt a gyulafehérvári takarékpénztárnak. Mint az erdélyi római katolikus státusgyűlés tagja 1883-tól 1893-ig az ügyek előkészítésére kiküldeni szokott bizottság elnökeként működött, 1899. óta pedig tagja a státus igazgatótanácsának.

Országgyűlési képviselővé 1886. januárban egyhangulag megválasztotta őt Gyulafehérvár sz. kir. város s azóta szakadatlanul ezt a kerületet képviseli szabad-elpárti programmal. A képviselőházban eleinte a mentelmi és összeférhetetlenségi bizottságoknak volt tagja és előadója s e minőségében sok fontos véleményt szerkesztett. Azután csakhamar az igazságügyi bizottság tagja, később jegyzője is lett. E minőségében ugyis mint több fontos javaslat előadója vagy helyettes előadója, alig van ez idő óta igazságügyi alkotás, melyben tevékeny részt nem vett volna.

Nem tekintve számos kisebb képviselőházi felszólalását és előadói beszédét, a telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló törvényjavaslat 1886. évi tárgyalásánál az 1892. évi felirati vitában és a kuriai bíraskodási javaslatról 1899-ben mondott nagy és szakszerű beszédei keltettek figyelmet. Parlamenti működésének súlypontja az alapvető és előkészítő bizottsági munkálatokban volt, amelyekben a legnagyobb buzgalommal vett részt.

Ezenkívül a bányatelekkönyvi és erdélyi birtokrendezési kérdésekben, nemkülönben a büntetőtörvény módosítása és a perrendtartási tervezet megvitatása czéljából tartott szaktanácskozmányoknak és a bányatör-

T Á R C S A

A mi államtitkáruk.

A sok mende-monda — combinatio — hirlapi találgatás és indiscretió, dezavualás és dementi hangzavarának tehát véget vetett a „Budapesti Közlöny“ hivatalos tenorja, mely soha hamis hangot nem ad; bejeljesedett, a mit ide lenn és oda fennrégóta süttognak, a mit ő bizonyosan régóta tudott, de szerény discret természeténél fogva senkivel sem közölt — *Mohay Sándort* az államtitkári magas méltóságra emelte a király kegye, no meg az ő komoly tudása, lankadatlan szorgalma és erős gyökeret vert politikai tekintélye.

Per aspera ad astra. Hosszú évek küzdelmének koronája ez a kinevezés, mely egyszerre az elismerés fényes sugárkérvét ragyogtatja arra a férfúra, ki egész életén át feltűnést és pózolat — ezt a két modern betegséget — kerülgetve, csendesen és szerényen tanult, dolgozott, kutatótt a maga íróasztalánál, hogy ezzel a „Ház“ asztalát elláthassa azzal a sok törvénykönyvvel, mely garmadaszám tölti meg az ország asztalát és a melynek sok-sok lapján van letéve Mohay Sándor szellemi munkásságának, törvényhozói képességének érett gyümölcse.

Igazi self made man, mint az angol mondja, ki a maga két kezével, a maga eszével küzdi végig földi pályafutását, kegyeket, protekciókat nem keresve, előítéletekkel, intrikákkal harcolva, balszerencse felett el nem esüggedve toronyiránt a nemes czél felé.

Mily magasra ér az, a mikor az ilyen kivételes férfiú czélhoz érve elégtelen dörzsölgeti a maga munkás két kezét — kis pihenőt tart és elmondhatja: ime ezt Isten kegye mellett az én munkásságomnak köszönhetem.

Ilyen kis pihenőt jelent a „mi“ államtitkáruk pályafutásában a keddi királyi kézirat. De csak egy rövidke kis pihenőt. — Másnap bizonyosan már utmutatót azzal a felirással, hogy „ember küzdj és bizva-bizzál.“

Vége Gyulafehérvár majdnem közmondásos fatumának. — Ez a fatum tudniillik abban nyilvánult, hogy Gyulafehérvár éppen akkor fordult el a maga követeitől, a mikor azok magas méltóságoknak voltak várományosai. Szilágyi Dezső, Lukács Béla, Kemény Gábor akkor lettek miniszterekké, a mikor már nem volt kezükben a gyulafehérvári „fatalis“ mandatum. — A fatum köde ime eloszlott Gyulafehérvár horizontjáról és a kormány egyik tagjának, az igazságügyi első államtitkárnak nem az a fanyar ízű jelzője, hogy a mi „volt“ képviselőnk.

Hohó, álljunk meg itt egy kicsit. Hiszen az a kinevezés *volt* teszi a mi követőnk is, mert hát a parlamenti szokás úgy rendeli, hogy ilyen esetben le kell tenni a mandatumot. — No de Gyulafehérvár városa ezuttal belekap majd a fatum kerekébe és gondoskodni fog arról, hogy nem *volt*, hanem *van* és *lesz* legyen az új jelszó.

Igy lehet a fatumot is bölcsen kikorrigálni. — Csak türelem kell hozzá és kitartás. Meg szívvel való ragaszkodás olyan emberhez, a ki közülünk való.

Nem rég történt, a mikor a főrendiházban egy magas méltóságu főúr azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, hogy hát voltaképpen mi is az a sokat hangoztatott, ide-oda magyaráztatott, sokak által vallástalanok vagy plane vallásellenesnek is bélyegzett liberalizmus?

Erre a kérdésre meg is felelt a miniszterelnök a maga világos, okos dialektikájával. — Mi gyulafehérváriak empirikus módon felelhetünk arra a kérdésre. Nekünk van egy férfunk, a ki egyik kezében erősen tartja a vallás szent symbolumát: a keresztet, a másikban ép olyan erősen a hazafias szabadelvűség zászlaját. Ott van a megtestesült felelet. Egy emberélet küzdelme, egy sziklaszilárd jellem megdönthetetlen állásfoglalása bizonyítja az ő személyében, hogy ellentét a két szent érzelm között nincsen.

Sem az egyik, sem a másik oldalon Mohay Sándor megalkuvást nem ismer, nem ttr.

Ezt nemcsak szóval de tettel is bebizonyította elégszer — még a maga kárán is.

A villamos áram sok üdvkívánatot hordott az Eszterházy utcába Budapestre, néhány kilométernyi sür-

gónyszalag elfogyhatott, — a kincstárnak ime ebből is mennyi haszna van. Pedig Mohay Sándorról azt mondják, hogy nem szereti a gondolatok villamos közlését. No ezuttal ugyancsak hozzászokhatott. Szerencse, hogy nincsen éjjeli szolgálatuk. Hiába kívántak volna neki odafönn jó éjszakát — bizony megzavarták volna a jó kívánságok.

Azok közül való, a kiknek a szíve páncél-fallal van körülvéve és erős zárral ellátva. — De a ki a maga jó szívével, nyílt jellemével megtalálta a kulcsot hozzá, azt azután belefogadja a páncél-kamarába és nem ereszt el onnét többé soha sem. — Hej! Ezt a páncél-szívet milyen könnyen kinyitotta két puha kis kacsó — a méltóságos úr aranyos kis unokája, ugy kinyitotta, hogy örömkönyvek között az a kemény páncél menten leolvadt róla.

Nem kereste soha a hatalmasok kegyét, még a zsurnálistákét sem, pedig ennek az utóbbi nagybatalomnak de sokan kurizálnak, a kik rosszul érzik magukat, ha egy napon ők sehol sincsenek „kinyomtatva.“ — Mohay Sándor nem ezt a sajtófesték dicsőiséget kereste, megelégedett a névtelen hős szerepével, a ki minden erejét — ha kell vérét is feláldozza a hazáért, cseppet sem törődve azzal, ha nincs is felemelve ama bizonyos mindenütt jelenlévők között.

Most még sem kerülheti el a sorsát. Milliő hirlap hordozza körül a hazában az ő nevét, ki kell lépnie az anynyira megkedvelt és természetének megfelelő csendes dolgozószobából és az ország csakhamar meg fogja tudni, hogy mily benső értéke van annak az embernek, a ki nem fut a rotációs nyomdakerék után, hanem vár, míg az a rotációs kerék fordul ő utánna.

Nekünk itt Gyulafehérváron nincs rotációs nyomdagéptünk, de megvan az a nagy előnyünk, hogy a magunk régi módi géptünkkel olyan férfunk az életéről közölhetünk egyet-mást, a kit mi régóta jól ismerünk és értéke szerint becsülünk. Fogadja szeretettel a mi közvéleményünk szerény organumának nyomdafestékes babérját. — Ad multos annos!

vény kodifikációjának előkészítésére kiküldött határgyűlési bizottságnak, — amely a javaslat tervezetét el is készítette — tagja volt.

A királyi ítéltáblák decentralizációja alkalmával Szilágyi Dezső mint igazságügyi miniszter táblabírói állással kínálta meg, amelyet ő azonban, a parlamenti tevékenység teréről távozni nem akarván, el nem fogadott. Tagja volt a római és görög katolikus lelkészek illetményeinek rendezése céljából alakított központi kongrua-bizottságnak. Huzamos ideig részt vett a gyulafehérvári helyi lap szerkesztésében és a Nemzet és Magyar Ujság hasábjain több aktuális jogi kérdéssel foglalkozó cikkeket jelent meg.

Tagja volt 1895. óta a közügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságnak, amelyben a külügyi és a zárszámadási albizottságokban működött, utóbbiban mint a külügyi zárszámadások előadója. Részt vett az „Union interparlementaire pour l'arbitrage international”-nak 1899-ben Krisztianában, és 1900-ban Párisban tartott ülésein.

Az új államtitkár a törvény értelmében lemond gyulafehérvári mandátumáról, hogy új választásnak vesse magát alá.

Városi közgyűlés.

A polgármester intézkedése folytán, f. hó 13-án délelőtt 11 órára egybehívott közgyűlésre a képviselőtestület tagjai, a kitűzött időben csaknem teljes számban ünnepi hangulatban jelentek meg.

A polgármester a közgyűlés megnyitása után bejelentette, hogy ő császári és apostoli királyi Felsége Dr. Mohay Sándor városunk országgyűlési képviselőjét f. hó 7-én kelt legfelsőbb elhatározásával igazságügyi államtitkárrá a legkegyelmesebben kinevezni méltóztattott, mely alkalomból előterjesztette a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a közgyűlés, hogy Dr. Mohay Sándor városunk országgyűlési képviselőjének, igazságügyi államtitkárrá történt legfelsőbb kinevezését lelkes örömmel veszi tudomásul, mely által önmagát is megtisztelve érezvén, a fölötti örömet jegyzőkönyvileg is megörökíteni határozza, bálálja jeléül, hogy városunkat immár 16 éven keresztül az országgyűlésen képviseli.

A közgyűlés az előterjesztett határozati javaslatot lelkes éljenzések között egyhangúlag fogadta el s országgyűlési képviselőket, mint igazságügyi államtitkárt feliratilag üdvözlölni s városunkba érkezése alkalmával ötlet ünnepélyesen fogadni határozta, egyúttal megbízta a polgármestert, hogy az ünnepélyes fogadtatására annak idején a szükséges intézkedéseket tegye meg, az üdvözlő feliratot pedig a mai közgyűlésből képviselőnk kezéhez terjessze fel.

Egyház — állam és iskola.

Még most is tülemben eseng az az erős összecsapás, mely ama kérdés fölött, hogy kié legyen az iskola, a kath. autonómiai congresszuson a katolicizmus két nevezetes férfi között merült fel s el-el gondolkodom, hogy vajlon oly kiegyezhetetlenek-e ezek a nézetek, melyek mereven tartva képesek lehetnének ugyan azon egyház fiai két, mondhatóam, ellenséges táborra osztani fel.

Mert hát igazuk van mindkettőjüknek, attól függ tétellüknek igazsága, hogy az egyház emelkedésének és erősítésének vagy a magyar haza boldogulásának s jövő ezeréves fennmaradásának kérdését állítják-e feltételül elötte.

Az egyház egyéb humanitárius intézmények között iskola nélkül meg nem élhet s a mely perczben feladta iskoláit, lemondott jövőjéről is, mert a mai paedagógia, a mint az az állami tanintézetekben gyakoroltatik, keveset törődik a kath., a ref. vagy luth. érzelmet nevelésével, a mi nélkül pedig ismét lehet valaki Istenfélő anélkül, hogy egyúttal különösebben katolikusként, reformátusként vagy izraelitaként érezné magát s ösztönt érezve arra, hogy a maga vallásos életének kielégítésén felül még egyháza érdekében különösebbet is tegyen.

Am de ha ez így van az egyházzal úgy Magyarország a hangsúlyozom, hogy Magyarország és nem az egységes Francia vagy Spanyol vagy Angolország, sem a kevés nemzetiséget számláló erős és hatalmas Németország, hanem a változatos nyelvű Magyarország még inkább rá van utalva az iskolákra, rá van utalva arra, hogy az országnak minden részében és zugában az elemi iskoláktól kezdve az egyetemekig minél több és számosabb iskolát nyisson és tartson fenn magyar tannyelvvel, magyaros kultúrával és érzelmekkel, mert ha ezt nem teszi, úgy keletkezni fognak a magyar vidékeken magyar, a tót, német, oláh vidékeken hasonló nyelvű felekezeti iskolák, s ezek csak a magyar vidékeken fognak az állami szempontokat is szolgálni, a többi vidékeken tót, német, és oláh kulturát és nyelvet s ezzel idegen nemzeti érzelmeket fognak terjeszteni s a mai nem internacionális, de nagyon is nemzeti érzelmek alapján álló országalakulások korszakában nem kell ezer év hozzá, hogy a magyar állam darabokra oszoljék. És hiába hivatkozik egy kath., mint főleg a református egyház a maga hazafiságára, mert a nemzetiségi vidéken úgy a katolikusok, mint a reformátusok a lakosság nyelvén fognak tanítani s nem fogják soha elérni azt, hogy az oda küldött tanítók és iskolavezetők azoknak a nemzetiségeknek a magyar nyelvet s a magyar kultúrát vérükbe véssék s nem tudják megakadályozni azt, hogy kifelé gravitáló érzelmeket az iskola növendékeiben ne keltsenek fel. És ha ez így történhetik a hazaszeretetében a tiszta magyarsággal egyesült katolikusoknál és reformátusoknál, miként lesz az a ma-

gyarságtól érzelmeiben különböző más vallásuaknál? És a veszedelmet elősegíti az 1868-iki nemzetiségi és tanügyi törvény gyengesége is.

Nem lehet tehát felülni, ha a világi bath., a ki neves államférfi, aggódva néz a jövőbe nemzetéért s az egyházi kath., a ki neves és tevékeny egyházi, aggódva őrzi azokat az intézményeket, melyeknek egyháza birtokában van.

De én azt hiszem, hogy az egyik úgy katolikus mint a másik hazafi, azaz hogy az egyházak legerősebb férfiai ép oly mértékben magyarok is, és a jó hazafiak ép oly mértékben jó tagjai egyházuknak is, s be fogják látni, hogy a mely pillanatban az áldozatok hozatalának ideje elközelget, abban a pillanatban megállapodásra tudnak jönni úgy, hogy jó hazafiak és az egyháznak jó tagjai maradhassanak; mert, hogy a jelzett ellentétes nézeteknek kiegyenlítése a felekezeti iskolákra nézve lehetséges, meggyőződés.

Az iskoláknak szellemét ugyanis annak nyelve, tankönyvei és tanítói szabják meg. A felügyeletet azért nem említem, mert tapasztalásból tudom, hogy még a közvetlen közelben is felültehető és ha ismeri is a helyzetet, vajmi keveset lendít a dolgon.

Ha már most az állam egyszer kimondja, hogy az iskolák nyelve vagy egészben vagy részben csupán csak magyar lehet, a felekezeti iskola pedig jogot enged az államnak, hogy a kétségtelenül vallásos és hazafias tanítók kinevezésére valamelyes módon befolytasson s a tantervet, főleg a tananyagot az államtól veszi át, azt hiszem, az állam is az egyház is elérheti célját s nem szükséges, hogy az állam X vagy Y felekezet vagy nemzetiség számára külön törvényt hozzon, a mi a mostani jogok mellett másként nem történhetné, a mi az elkeseredést az illető nemzetiségeknél vagy felekezetenél erősen növelné és erős agitációra vezethetne, mert nem alapulnak az egyenlőség elvének alapján.

(4.)

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1902. február 13.

— **Nagybójtai szónoklatok és ájtatossági gyakorlatok.** A székesegyházban — ünnepi és kegyeleti szokás szerint — hetenként kétszer lesz szónoklat. A p. vasárnap d. u. 3 órakor, tartja Kopacz Gergely székesegyházi káplán és pénteken d. u. 4 órakor (a német ajku bivek részére németül) tartja Vass Albert dr. theol. tanár; az irgalmas nővérek templomában szerdán d. u. 4 órakor szentbeszéd, tartja Zomora Dániel székesegyh. kanonok és plebános. A szentkeresztut a bivek vasárnap d. u. 4 órakor az irgalmas nővérek — és csütörtök d. u. 4 órakor a szt. Ferenczrendiek templomában fogják járt.

— **Mennyegzői hírek.** Dr. Ürmössy Károly ügyvéd f. hó 8-án d. u. 4 órakor vezette oltárhoz Abrudbányán Görgői Képes Ferencz birtokos Erzsike lányát. Márky István m. kir. honvédszázados pedig Nagy-Szebenben f. hó 24-én tartja menyegzőjét Ferenczy István m. kir. áll főgymn. igazgató Iduka leányával. Gratulálunk.

— **A piknik.** Húsbagyo hétfőn este szép számú társaság gyűlt össze előleges megbeszélés alapján a sétatéri klószk jól befűtött nagy termében, hol a terem végén annak egész szélességében sőt még kevésbé hosszában is szépen terített és étellel és itallal dusan megakott két asztal foglalt helyet és csalogatta az egybegyűlteket dus lakomára. Nem is kellett soká várni magára s a társaság nagy étvágygyal telepedett le az asztalok mellé azon elhatározott erős szándékkal, hogy tönkre teszi mindazt, a mi enni és innivaló van, de erejénél többet mert s megszüntetve kellett még kétszeri étkezés után is bevallania, hogy az asztal illetve a mit oda feltálatlak, elpusztíthatatlan.

Am de mégsem egészen, mert úgy éjjel után arra a szomorú meggyőződésre jutott a társaság alaposan ülő része, hogy nincs bor. Nosza hamar borért s elhatározottak, hogy aki leközelebb lakik, az hozzon bort! És úgy lőn! Fröhlich Gyula gyógyszerészára esett legközelebb, de az utat egy kissé megnyújtatták vele s így a pincéből kellett bort hoznia, mely fáradságokat a társaság harsány éljennel jutalmazott meg.

Az első étkezés kezdetén a társaság polgármestere azzal az örömbírral lepott meg, hogy városunk országgyűlési képviselőjét, mint az igazságügyi miniszterium valóságos államtitkárát éltette. Természetesen lett erre nagy ribilló és a társaság egy minden tagja által aláírt táviratban üdvözlötte. Az étkezés alatt a banda nótákat, azután pedig tánczó dalokat huzott, melyek magok ugyan nem táncoltak, hanem a fiataloságot és vénséget (pardon öregséget) kivilágos-kiviradig tartó tánczolásra buzdították. Volt közben-köztben nyilvánosan és suttogásban elmondott tóaszt s többen egyhangon énekeltek. Tölem pedig, ki e sorokat írom, a t. közönség ne várjon olyan mulatság után okos beszédet, mert azzal tönkre tenném a piknik reneoméjét. Jelen voltak. a kik a távirat alatt olvashatók, a mely így szól:

Mohay Sándor államtitkár Budapest.

Eszterházy utca 20.

Legmagasabb kinevezetése alkalmából üdvözlöik a Redoute koszorúestélyen jelenlevők: Novák Ferencz, Novák Ferencz, Ujvárossy Miklós, Ujvárossy Miklósné, Roska József, Roska Józsefné, Ávéd Jákó, Ávéd Jákóné, Elekcs Viktor, Elekcs Viktorné, Szentgyörgyi Mór, Szentgyörgyi Mórné, Prézsa Romulus, Prézsa Romulóné, Fröhlich Gyula, Fröhlich Gyuláné, Bochandovitsch Sándor, Bochandovitsch Sándorné, Gál Béla, Gál Béláné, Balogh Kálmán, Balogh Kál-

máuné, Deutsch Adolf, Detsch Adolfné, Deutsch Manó, Deutsch Manóné, Nánthán Bernát, Baricz Geróné, Novák Zuleyka, Révay Kálmán, Novák Margit, Tallos Kornelia, Szentgyörgyi Kamilla, Szentgyörgyi Gizike, Fröhlich Wanda, Balogh Irén, Fröhlich Jolán, Elekcs Iuska, Roska Rózsika, Bochandovitsch Flora, Szongott Vilmos, Deutsch Géza, Poppauer főhadnagy, Konecz Viktor, Kuncz hadnagy, Péter hadnagy, Wolf Károly, Kertész Lajos, Székely hadnagy, László Jenő. Kapeza Gyula, Roska Miki, Fodor Sándor, Rass Károly.

— **Halálozás.** Guardazon József ny. kir. törv. bírót súlyos csapás érte, egyetlen fia Béla okl. gazda f. hó 10-én meghalt. A család által kiadott gyászjelentés így szól: Guardazon József ny. kir. törvényszéki bíró és neje, valamint gyermekei: Mariska, férj. bölöni Szabó Lászlóné, Margit és Rózsika, végül több rokon nevében szomorodott szívvel jelentik, hogy egyetlen fiuk illetve fivérük és rokonuk Guardazon Béla okl. gazdász f. hó 10-én hosszsa, kínos betegség és a haldoklók szentségének ájtatos és buzgó felvétele után élete 23. évében jobb létre szenderült. A megboldogult földi tetemei f. hó 11-én d. u. 3 órakor fognak a szülők lakásából a róm. kath. szertartás szerint a köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Lelki üdvéért pedig az engesztelő szentmise áldozat február hó 12. reggeli 9 órakor fog az irgalmas nővérek zárdatemplomában az Egek Urának bemutatni. Adj Uram örök nyugodal-neki! Gyulafehérvárott, 1902. február hó 10.

— **Mátyás az igazságos király szobra.** Husz év előtt Kolozsvár mozgalmat indított meg, hogy Magyarország nagy királyának Mátyásnak az igazságosnak szülővárosában méltó szobor állítassék. A szobor költségeit az államtól kérték s a biztató reményre elkészült a szobor, mely ma az éreztetőben készen már csak a felállításra vár. Egyelőre ennek útjában áll az a sajnálatos körülmény, hogy a szükséges költségre még mintegy 60,000 korona hiányzik. Kolozsvár közönsége a lehető megtette, de kimerült s így kénytelen a magyar baza ama fiaihoz fordulni kérő szavával, kik a nagy király emléke iránt való kegyelethől e célra áldozni készek és képesek. A hazafias adományok vagy közvetlenül vagy pedig bármelyik fővárosi vagy vidéki hírlap szives közvetítésével a Mátyás szobor bizottsághoz Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester kezéhez, Kolozsvárt czim alatt küldendők be.

— **Zalathnai műkedvelői előadás és táncestély.** Levelezőnk tudósít, hogy Zalathnán f. hó 2-án egy minden tekintetben fényesen sikerült műkedvelői színi előadást rendeztek. A „Próbaházasság” című darabot a községben időző Dombay Mihály színigazgató tanította be és rendezte. A siker úgy erkölcsileg mint anyagilag oly mérvű volt, hogy a polgári olvasókörből kiküldött műkedvelői bizottság lépéseket tehetett a műkedvelőtársaság állandósítására, melynek hívatása lesz színi előadások, hangversenyek, felolvasások és szavazatok által a helybeli iparos osztályt kellemesen és hasznosan szórakoztatni. A f. hó 12-én újra kiküldött 7 tagú bizottság élén Csáki József szakiskolai igazgató áll s oly lelkesülten fogott munkájához, hogy képes volt a szükséges pénzalap megteremtésével díszes és minden tekintetben sikerült saját színpadot az olvasókör nagytermében állandósítani. Az előadásnál közreműködtek a nők közül: Áaron Nelli, Esztergár Anna, Kovács Tinka, Kele Jolán, Klein Berta és Szunega Erzsike kisasszonyok, a férfiak közül pedig: Auer József, Czetyényi János, Hegedűs József, Schön János és Németi József fiatal iparosok, Nagy Árpád kereskedő és Pongrácz János szakiskolai művezető. Előadás után a nézőtér táncsteremmé alakult s vígan lejött a fiatalok reggeli 5 óráig. Kitartást és sikert kívánunk a jövőre is.

— **Jóékonyszéki mulatság Alvinczen.** Az alvinczi ifjúság f. hó 9-én sikerült mulatságot rendezett az ev. reform. egyház javára. A reggeli tartó táncmulatságot szavazattal, felolvasással kapcsolatos hangverseny előzte meg. Tankó Ida kisasszony élethűen szavalt a „Szép Ilonka” költeményt, bátyja Tankó Béla szászvárosi gymn. tanár Századvéte Faust-fantáziáját hegedülte el: a külön technikával eljátszott klasszikus darab a mellett bizonyít, hogy a hegedű ambíciózus és szép zenetelenséggel bíró férfi kezébe jutott, a programot megtoldotta néhány népdallal. Deák Gyula a „Második asszony” című költeményt hévvel szavalt, s arról győződött meg, hogy a jó mulatságok rendezésében ő a nélkülözhetetlen tényező. Ertill Vendel „A ki önmagát csalta meg” című elbeszélésével a közönség belső érzelmeire hatott, s az estély kedélyesebbé tudta tenni. Krüger Lenke kisasszony cimbalomjátékával és Nuszbaum Gusztáv hegedű kíséretével mulattatták a közönséget. Az énekes férfi négyesben, mely Ertill Vendel igazgató tanító vezetése alatt az estély kellemes nyitányul szolgált, mindnyájan dícséretet és bőséges tapsot arattak. Dícséretet és elismerést érdemelnek még Csiky Károly, Halász Szilveszter, Nuszbaum Gusztáv, Deák Gyula és Deák Péter urak. A hangversenyt követő táncmulatság is jól sikerült. Igazi magyaros és fiatalos mulatság volt ez, a hol idősebbek is megijódtak, s a hol felelevenedett az öregektől ránk maradt ige: sohasem halunk meg. A vidéki uri vendégek, kik siettek jelenlétükkel az estély fényét, sikerét emelni, bizonyíthatják, hogy keresztül nedvesedhetnek a gallérok, eltaposodhatnak az uszályok (no még egy néhány tyukszem is), ki-melegedhetnek a tánczosok, de ily mulatságban a tánczosok sohasem fáradnak el.

Egy jelen volt.

— **Tűzeset.** Folyó év február hava 10-én este 12/12 órakor a város VI-ik (major) negyedében a 127. ö. sz. a. Puklész Vasilie tulajdonát képező telken az istálló és evvel összeépített esztr meggyulladt. A helyszíne gyorsan megjelent tűzoltók — ámbár a lakások és gazdasági épületek sürűn egymáshoz vannak építve

— a tizen localizáltak, a meggyuladt csűr és istállón kívül mi sem égett el. A megsemmisült csűr és istálló értéke 400 korona, megsemmisült takarmány és szemes gabona értéke 78 korona. Még a tüzeset okát tudni nem lehet.

— **Lopás az esküdszéknél.** A jelenleg működő esküdszéki tárgyalások alatt f. hó 11-én d. u. egyik orvosi szakértőnek Dr. Náthán Bernátnak és egyik esküdtnek Virágh N. kereskedőnek téli kabátját az esküdték tanyájáról ellopták. Jele ez is, hogy az esküdszéki tárgyalások helyiségei nem megfelelők.

— **Az EMKE köréből.** Az egyesület értesítőjének 1-ső száma szerint (megjelenik minden hó 20-án, előfizetési díj egy évre 2 korona) az igazgató választmány jan. 12-én ülést tartott, a hol az elnök kijelentette, hogy gróf Károlyi Tiborné az Emke székesfővárosi önkormányzatának elnöke decz. 24-én elhunyt s a főpénztáros jelentése szerint a decemberhavi pénztári forgalom 27846 K. s a vagyon állása decz. végén 2772766 K. Ezzel együtt az igazgató választmány tudomásul vette azt is, hogy Sándor János főispán a kisküküllőmegyei választmányt újra szervezi, hogy dr. gróf Kun Géza tb. elnök a közgyűlésen felolvas, hogy 9 székelyképviselő a székely congresszus rendezése tárgyában jan. 16-án a képviselőházban tartandó gyűlésre az igazgatóságot megbízza és hogy Megyeri Dezső igazgató a kolozsvári nemzeti színházban az egyesület javára egy előadást rendez. Tudomásul vette az igazgatóság négy Emke iskolai gondnokság jegyzőkönyvét, öt helyen ifjúsági egyesületek alapszabályait erősíti meg, négy helyen a daloskörök támogatását határozza el és kiutal 200 kor. ösztöndíjat, 1400 kor. fizetési segélyt, 553 kor. iskolai segélyt, 200 kor. tanítói kinttatási díjat és 100 Kor. dalárdavezetői jutalmat. A főtitkár jelentésében megemlékezés történik lapunk néhány szerkesztőjének elhunytáról, a különféle társulatokkal való érintkezésről, a nép és szakiskolák kisebb ügyes-bajos dolgainak elintézéséről és pénzkintutalásokról, végül pedig az alap gyarapodásáról. A füzet legvégül beszámol a Kis-Barcsán épített ref. paplak alapításáról és kiadásairól, melyre 5183 kor. kifizetett el.

— **A postások mulatságán** felülkelték: Pap Mihály 20, Misselbacher czég 10, Tiszteletjegy 6, Polonyi Gyula, Hayn József, N. N., N. N. és Dr. Náthán Bernát 5—5, Löw Károly, Mezei Ilyés, Dahinten Viktor, Deutsch Adolf, Löw Emil, Barbás Károly, Szűcs Dániel és Székál Ignác 4—4, Prohászka Viktor, Vácsi József, Novák Ferencz, Dr. Felszegi Lajos, Deutsch Géza és Dozsa János 3—3, Dr. Vass Albert, Gergely Ignác, Ifj. Kerekes Jánosné, Moreno Károly, Wolf Károly, Tatalovics Luca, Körner Ignác, Deutsch Simon és Engel Miksa 2—2, Dr. Kóródy Péter, Tamási Aron, Kastai Ernő, Perl Moritz, Donyán Mária, Orbán Mária, Nani Ödön, Morgen Otto, Schreiber Albert, Macskási József, Adler F., Cirlea Jánosné, Pákosztáné, Cseckedi József, Czimbalmos József, Dénes Izor, Rott A., Varró Andrásné, Lacz Lajos, Baruch Hugó, Duducz Péter, Rajnai Ignác, Haas Vilmos, N. N., Enyedi Károly, N. N., Mendel Manó, Hancz Stefán, Vácsi Zsigmond, Bartha Győző, Weisz Henrik, Erős Imre és N. N. 1—1 koronát, végül Zilahi János és Némethi Sándor 50—50, Szűcs Miklós, Doboka Lukács, Özv. Benedek Zsigmondné, Dávid Imre, N. N., Balog Miklós, Péter Arthur és Balla László 40—40 fillért, miért a jótékony céljában névben köszönetet mond a rendezőség. — Az árvaház javára 230 kor. átadott.

— **A tél.** Tavasz szellő langyos fuvalma csapja meg arcodat felebarátom, ha egy téli sétát akarsz tenni az utcákon, a napnak verőfényes melege kaczerkodik a fák tar lombjaival, mi több, még a tiroli maronis is jónak látta jobb hazába áttenni tartzkodási helyét, jobb haza alatt érte valami fagyos klímájú területet. Szóval minden jelenség odamutat, hogy az idén volna ugyan tél, de azért még sincs. A hölgyek tavaszi toilettben járnak kelnek, az emberről szinte le kívánczik a nehéz télikabát, a korecsolyapálya részvényszerűsége általános csöndöt mondának, az éhes téli farkasok sztrájkolnak, a szén és fakereskedők pedig kezdenek tönkre menni. Az ember szinte nem hisz a kalendáriumnak... Azonban éppenséggel nincs kizárva, hogy mire e sorok napvilágot látnak, fagyos észak szél fog végigsütni az utcákon, a bigany a hőmérőben dideregve fog mélyen a fagypontra alá bujni, a levegőből pedig csak úgy fognak pogyogni a megfagyott verebek. Ez azonban — úgy hisszük — csak utópia.

— **Praktikus esküdték.** Most, hogy a törvényeszküdték az esküdszéki tárgyalások folynak, idő szerűnek találjuk fölemlíteni a következő történetet. Egy esküdszéki ciklus alatt történt a dolog — hogy mikor azt nem áruljuk el, nehogy a ciklus akkori tagjai találva érezzék magukat. Közvetlen az esküdték tanyája mellett van a felebbezési tanácsjegyző-iroda, amelynek a folyosón lévő szekrényén a következő felírás látható: „Beadványok kivételnek délelőtt 11 órakor és délután 4 órakor”. Az esküdt urak ezt látva, privát leveleiket — gondolván magukban: hisz elvégre azok is beadványok — sans géne beledobálták a szekrénybe. A tanácsjegyző mosolygott ugyan a dologon, de azért a leveleket megfelelő továbbítás végett udvariasan átadta a szolgának. A dolog folytatása az lett, hogy az esküdték leveleikre időközben választ is kapva még szorgalmasabban dobálták magánleveleiket a szekrénybe, melyekben nagyobb részt az állott, hogy borzasztó dolog abban a szűk padban ülni. Hadd sajnálkozzék otthon az asszony! (Az azonban fogadok, hogy nem állott a levelekben, hogy olyik esküdt úr csak úgy reggel 4—5 óra felé vetődik haza.) Bármily fontos dolgok álltak legyen is a felebbezési iroda szekrényébe dobott levelekben, a tanácsjegyző végre is megunt a dologot, bement az esküdték tanyájára, s valamennyi esküdt előtt megmagyarázta a szekrény tulajdonképpeni ren-

detetését. E percztől kezdve erősen megesapant a szekrény forgalma.

— **Kimutatás** a gyulafehérvári polgári ifjúság által a gyulafehérvári városi árvaházalap javára 1902. február hó 9-én megtartott jelmezestély alkalmával befolyt felülfizetésekről. Hayn József, Papp György és Cirlea S. Péter 10—10, Horváth S. Ernő 6-32, Baumann Arnold 5, Geier Henrik és Haas Vilmos 3—3, Rosenfeld Adolf, Mezei Ilyés és Özv. Lakner Antalné 2—2, N. N., Dr. Nemes József, Holzer Emanuel, Farkas Adolf, Némethi Sándor m. kir. pénzügyőri fővigyázó, Zilahi János m. kir. pénzügyőri fővigyázó, Ifj. Kovács Zsigmond, Munteán Péter, Feinsilber József, Bigner István, Marosi György, Góth Gyula, Fehér Sándor, Jakabfi Zsigmond, Lobstein Lázár, Székely Károly, Brambicz Sámuel 1—1 koronát s végül Schwarz Armin 60 és Knapp Emil 20 fillért. Összesen felülfizetésben befolyt 71 kor. 12 fillér. A jegyek eladásával együtt összesen befolyt 205 kor. 12 f. A kiadás tett 131 kor. 08 fillért, a fenn maradt 74 korona 4 fillért az árvaház pénztáránál befizették.

— **A Gyulafehérvári Népbank** vagyon mérlege 1901-ről a következő: értékpapírok és részvények 5320 K., felszerelések értéke 2498 K., folyó számlai követelés 10466 K., jelzálog kölcsön 114695 K., váltó tárcza 974784 K., előlegek értékpapírokra 68686 K., Giró 1211 K., ingatlanok értéke 32578 K., pénzkészlet 49195 K. összesen 1259433 korona; *teher*: befizetett részvénytőke 200000 K., tartalék alap 33886 K., viszeszámitolás 411374 K., hitelezők 3189 K., betétek 574593 K., kamatok, melyek 1902-re befolytak 6104 K., betét fizetetlen tőke-kamatadóját 1362 K., beváltatlan osztalékszervény 64 K. és nyereségy egyenleg 28861 összesen 1259433 korona. A nyereségy- és vesztéségy számlán megemlíti, hogy a bevétel összesen 96483 K., melyből a tiszta nyereségy 28861 K. Ebből a tartalék gyarapítására 5329, az igazgatóság jutalékára 3600, a felügyelő bizottság tiszteleti díjára 800, a tisztviselők és szolga pótlékára 750, jótékony-ságra 301 és osztalékra 16 K. 16000 korona fordítatik. Az összes üzletágak emelkedtek a betétek kivételével, melyet az igazgatóság a bő börttermésből magyaráz, a menyiben, a kinek pénze volt fölöslegben az sietett pénzt az olcsó must bevásárlására fordítani.

— **Orvtámadás.** Bányai Károly helybeli birtokost és volt zálogház tulajdonost eddig még ismeretlen tettes lakásának udvarán f. é. február 7-én este 10—11 óra között orvul megtámadta és egy fejsejre fokával olyan 5—6 csapást mért fejére, melyek közül kettő életveszélyes. A nyomozat során eddig a következőket közölhetjük: B. K. a szomszédutcában lakó egyik ösmérésénél volt látogatón, a honnan esti 10 órakor egyedül ment haza; midőn lakása udvarába bement, az utcaajtót betette s befelé indult, ekkor az udvarban elrejtőzött tettes utána lopozva hátulról fejbettette. B. K. még egy pár lépést téve lebukott s valószínű, hogy így kapott még néhány újabb ütést fejére, mire a tettes az éjjel-nappal nyitva álló utcaajtón eltávozott. B. K. fia, ki ugyanazon este atyjával egyazon udvarban tett látogatást, csak 10 óra 30 perczkor tért haza, atyját az udvaron verében eszméletlenül találta meg s rögtön a szomszédban lakó Dergán Béla rendőrbiztoshoz sietett segítségért. Bányai Károlyt rögtön orvosi segítségben részesítették. A támadás kizárólag személyes bosszúból történhetett, mert sem az udvarból, sem a lakásból, sem pedig a megtámadottnál lévő arany és ezüst értékekből, de még pénzéből sem hiányzott semmi. A véres fejsejt a szemközti fekvő udvar kertjében találták meg. B. K. rolynak eszmélete visszatért s ez időszertint környezettel beszélget.

— **A tüzoltóságnak.** Napi parancs. A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyesület folyó 1901 év február hava 16-án d. e. 10 órakor a tűzoltó egyesület lakanyájában rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai megbivatnak. Tárgy: a parancsnoksági tagok lemondásának előterjesztése és a lemondás elfogadása esetében 2 osztály parancsnok, 6 szakaszvezető, 3 segédtsit és 1 szertárnok választása. Gyulafehérvár, 1901. év február hó 8-án. Roska József főparancsnok.

— **Valóságos kincs** az emberiség részére a Zoltán féle kenőcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köreiből is legelőkelőbb köreiből legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így: Graf Auersperg Hippolit bárónő, Daun Kapy Katolína grófnő, Györfly gróf, Markotsch báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyáry Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csúszos bajukra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerházában, Budapest.

— **Országos kirakodó vásár áthelyezése.** A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur által 1900 évi június hó 27-én 44422—1900 VIII. sz. alatt kelt magas rendeletével Gyulafehérvár sz. kir. városnak megengédtetett, hogy országos kirakodó vásárai valahányszor ünnep vagy vásárnapokra esnek, az illető ünnep vagy vásárnapot közvetlenül követő hétköznapon tartassanak meg. A folyó 1902 évi tavaszi vásár husvét előtti kedd napra esik, tekintettel azonban arra, hogy ezen a napon Gyümölcsoltó Boldogasszony napja van, a kirakodó szabad vásár folyó 1992 év márczius hava 26-án szerda napon fog megtartatni, az állatvásár ellenben a rendes időben márczius 22. és 23-án szombat és vasárnap tartatik meg.

— **Időjárás.** Szokott forrásunk állítása szerint febr. 20-ig az idő többnyire meleg lesz kimerítő csapadék nélkül, éjjeli der lehetséges. A központi meteor. intézet jóslata lényegében ugyan ez.

— **Ki csak egyszer** is használta Egger mell-pasztillát, meg van győződve arról, hogy azok köhögésnél, rekedtségnél és lélegzési zavaroknál föltulmul-

hatalanok. — Kaphatók minden gyógyszerházban és drogeriában. — Doboza 1 és 2 korona. (Próbadohoz 50 fillér) Főraktár: Nádor gyógyszerház, Budapest, Váci-körút 17.

— **Állategészségügyi kimutatás.** 1902. febr. 5-én Alsó-Fehér vármegye területén a következő betegségek fordultak elő. Rüh kór Nagy-Cséged 18, Szász-Patak 13, Örmény-Székes 6, Magyar-Boros-Bocsárd 3, Maros-Ujvár 1, Maros-Szent-Király 1. B i v a l y v é s z: Kozslárd 1, Csongva 1, Sertés-vés Csongva 1, Magyar-Kapud 7.

— **A „Brassói Magyar Polgári Kör” házat** akar építeni magának, egy olyan hajlékot, a hol a csipetnyi magyarság, ez a kis sziget a tenger közepén édes otthonra leljen s az együttérzés melege együtt munkálódva, egységes gondolkodásává tegye őket. Erre a célra segítséget kér a magyarság többi részétől s az ezen célra szétküldött felhívás igen élénk színekkel festi a segélykérés igazságosságát és méltanyosságát. Adjon neki mint a felhívás mondja egy-egy téglára valót s a magyarság megerősödése bőséges jutalom lesz.

A Veres Kereszt bálja.

Irta; *Karika.*

Az enyhe tavaszias hangulat bebatott a bálterembe is, s ott röpkedett szájról-szájra zsongó jókedv alakjában. Mert jó kedv volt bőven. Az előkné már éjjel előtt lobogtatta a zsebkendőjét a csárdásban. El is szörnyülködtem: mi lesz ebből éjjel után? Meg is mondom, hogy mi lett. Nyolczvan tánczrendet, százhátvan hajttút, kétszáz darab ruhafoszlanyt, harmincz tánczrendplajbászt, megszámlálhatlan virágot és viráglevelet gyűjtöttek össze Nussbaumék reggel nyolcz órakor, a mikor t. i. az utolsó pár is kivonult a bálteremből. Három cigánynak amputálni kellett a karját, annyit muzsikáltak. A rendőrség hat fiatal embert lepett meg — gyöngéd kezektől jött feljelentés alapján — épen az utolsó pillanatban az Ömpoly partján, a kik gyógyíthatatlannak ígérkező megsebesülés következtében fejüket az öngyilkos éleire akarták adni. Istenkém! hiszen haddan a keresztes háborút sem követte annyi rom és pusztulás, mint most a Veres Kereszt bált. Ez a nagy kedvnek a vége. Ugy látszik mégis igaza van a költőnek, hogy a bál és a háboru egy anyaméhben született. Egyszer mikor időm lesz, meg is fogom bizonyítani ezt a nagy igazságot.

Aztán a míg a kendők lobogtak, a mamák és az aranyosok boldogan mosolyogtak, odamentem egy szép asszonyhoz, hogy oktaason ki engem a bálról. Szeretem az ellentéteket. A farsangi ebédeket pl. mindig hamvazó szerdán köszönöm meg, akkor megyek freszvízbe. Hát épen így szeretem a bálban gondolkozni, fölözöfolni. Nézem, nézem azt a tábor embert, időt és fiatalt, a kiknek arcáról valami látbatatlan kéz néhány órára letörölt mindent: tüprengést, szenvedést, gondot, bánatot. Nézem aztán gondolkodom. Ezuttal is lelkiismeretbeli aggodalmam voltak Több rendbeliek, még pedig. Elő is adtam őket a szép asszonynak. Megkérdeztem tőle, hogy t-képen miért nem boldog a magyar? Van-e összekötő kapocs a rendes női foglalkozás és a bál között? Miért van oly sok város a folyók mellé építve? Miért használják a legyezőt csak a bálban és a színházban, mikor otthon is akárhányszor melegebb van, mint a bálteremben? A szép asszony tette magán. Hogy olyan vén asszonytól, min ő, nem illik ilyeneket kérdezni. Ez azt jelenti, hogy ő nagysága abban a korban van, a mikor becsületsértés nélkül lehet vén asszonynak titulálni, mert még mindig közelebb áll a tizennyolczhoz, mint a harmincznégyhez.

Meg is mondtam neki:

— Persze most eltűri, de husz év múlva ha mondanám, kikaparná a szememet.

A szép asszony aztán kitanított. Sohse higgyem, hogy nem boldog a magyar. Ha nem boldog, akkor miért ugrál? (Na, mintha a fogfájástól nem ugrálna!) Ha nem boldog akkor jöjjön a bálba, s boldog lesz. Csak azok zsörtölődnek, akik nem járnak a bálba. — Lám, lám, így gondolkoznak a „vén” asszonyok! Mert a míg ezt a pár szót elmondhatta, éppen egy óra kellett hozzá: a keringőtől nem juthatott szóhoz. Negyedóránkiut csak egyszer ült le — orvosi rendeletre — s akkor így töredékesen elmondta, a mit elmondott. Hanem a másik kérdésre csak a szünet alatt felelhetett meg. Egész előadást tartott. Hogy az asszonyok t-képen itt sem csinálnak egyebet, csak amit otthon; ez itt mind családias foglalkozás.

— Süttünk, főztünk, szapulunk, seprünk, port törölünk. Így t. i.: haját süttünk, egy-egy udvarlót lefőztünk, kicsit megszapulunk, a kinek nem áll jól a ruhája; a báltermet kiséperjük az uszályunkkal és rizsport törölünk. Egy-egy jóra való Veres-Keresztes bálon három skatulya Blaha Lujzát is feltörölünk.

Valami megvillan bennem:

— Akkor hát szép asszonyságod úgy nézi a bált mint a konyhai és házi műveletek eszményített kiadását.

— Ugy, ugy!

— Akkor én is megértettem valamit.

— Mit?

— Valamit. A konyhába neki türkölöznek a laska gyűrásnak, s a nagy meleg miatt kigombolnak feun a nyaknál egy-egy gombot. A bála nem türkölöznek fel, hanem egyszerűen otthon hagyják az ujját is, meg a nyakat is.

A szép asszony helyeslőleg bólintott:

— Csakhogy végre kitalálta!

Gondolkoztam. Valami mind turta az oldalamat. Szerettem volna megkérdezni, vajjon a jövő században, mit fognak még az ilyen családias foglalkozás alkalmá-

val otthon felejtetni? De aztán még is hallgattam. Elvégre a szép asszony sem tudhat mindent. Még szégyelni fogja magát, hogy nem tudott megfelelni a kérdésnek. De idő sem volt rá körülben. Kinn a bálteremben a souper huzták. Be is hallzott a ropogóssa.

Fáj a kutyának a lába,
Megütötte a szalmába.

A szép asszony halkan tovább dudorászta:

Ördög bujjék bele a lábába,
Mért nem huzta topánkába.

Aztán ellibeggett egyik lovagja karján sürgölődni.

Mikor bejutottam a terembe, az ifjúság teljes lelkesültséggel hódolt az eszményített családi foglalkozásnak, a hogy a szép asszony mondta. Csak egy hiányzott az igazi családi életből: a gond. Gontalanság önt itt el mindent: az arcokat, a falakat, a ruhát, a parkettet.

A szép asszony integetett a legyezőjével. Azt hittem azért int, hogy sohse halunk meg. Mert a többiek mind azt zengték. De nem azért. Rám bízta a legyezőjét, s azt mondta:

— Holnap a maga tiszteletére a konyhában legyező lesz a kezemben s úgy fogom főzni a levest.

En megértettem:

— Persze ezzel a negyedik kérdésre akart megfelelni, de azt még nem mondta meg, hogy miért van oly sok város a folyók mellé építve?

A szép asszony most sem csüggedt:

— A városok ügyei nem tartoznak hozzám. Kérdezze meg a polgármestert, vagy valamelyik városi tanácsost.

Es tovább táncolt. Most aztán ő biztatta a szomszédjait, hogy sohse halunk meg. Hát az lehet, de mielőtt esetleg meghalnánk, ide írom, hogy kik voltak jelen. Ott volt körülben az egész város és táncolt. Minden jól volt rendezve és a kedv, az feltűnő volt.

Ott voltak pedig az asszonyok közül: Ayéd Jakóné, Novák Ferenczné, Perl Mórné, Grünzweig Artúrné, Fogarasi Jánosné, Bartha Győzőné, özv. Wirklerné, Fröhlich Gyuláné, Szentgyörgyi Mórné, Emmánuel Győzőné, Löw Emilné, Aczél Béláné, Csabry Bonifáczné, Oelberg Ottóné, Gál Béláné, Siebererné, Papp Györgyné, Walter Nándorné, Jirászek Ferenczné, Baumann Arnoldné, Mánassy Istvánné, Mendel Manóné, Deutsch Adolfné, Szekál Ignáczné, Mendel Lipótné, Lorbeer Bertalané, Hirling Lajosné, Petri Vilmosné, Pap Alajosné, Schreiber Albertné, özv. Ongert Károlyné, özv. Singerné. Majdnem mind feketében voltak. Kérdeztem is, hogy kit gyászolnak? Csak kacagtak, de nem mondták meg.

Leányok is voltak, szépek, erősen szépek. Már ők nem gyászoltak. Rózsaszínbén voltak, fehérben, pirosban. Bizony, pirosban is! Itt következnek: Novák Margit, Tallós Kornélia, Fröhlich Wanda, Fröhlich Jolán, Szentgyörgyi Kamilla, Szentgyörgyi Gizzi, Batta Elluska (Alvinczről), Teleki Ilonka, Teleki Margit (Alvinczről), Petri Miczi, Jirászek Irén.

A tornác is tele volt. Né kik voltak ott: Roska Józsefné, özv. Heider Ottóné, Löw Józsefné, Storfér Leoné, özv. Pongrácz Jánosné, Czirlea Jánosné, özv. Pákoszta Józsefné, özv. Bányai Györgyné, Bányai Piroška, Czirlea Józsefné, Todoresku Péterné, özv. Kereskes Jánosné, özv. Auspitz Józsefné, és leánya, Engel Miksáné, Deiszner Emilné és leánya, Gyulaffy Albertné, Kohári Endréné, Szász Károlyné és leányai, Dimitrovics Alfrédné, özv. Klemensz Jánosné, Fingerhut Jakabné és leánya, Fuchs Sidonia, Meze Illésné, Stern Henrichné és leánya, Slani Mariska.

Többet nem írok, mert szégyellem.

Esküdszéki tárgyalások.

Febr. 4-én halált okozó súlyos testi sértés vétségével vádolt Kontor Andrej, kisfaludi lakos ügyében itélkezett az esküdszéki. A tanács ugyanolyan módon alakult meg, mint a hétfői ügyben. A közzéadott dr. Ujvárosi Miklós kir. ügyész képviselte, a védői tisztelet dr. Adorján Sámuel ügyvéd töltötte be.

Az ügyben itélkezett esküdtek lajstroma következőképpen alakult meg. Kovács Mihály, Radu Demeter, Csala Kálmán, Bedőházi Pál, Vincenti Miksa, Lázár Albert, dr. Davidu György, dr. Ligeti Lajos, Baruch Jenő, Aron János, Virág János és Virág József. Pótesküdték lettek: Henczeli József, Zajzon József.

Vádolt bűncselekményének története a következő. Mint a falusi verekedések egy igen nagy százaléka, ez is a kocsmában ment végbe, még pedig — hogy a dolog annál stilszerűbb legyen — vasárnap egy táncmulatságból kifolyólag. Vádolt egy másik falubeli legény, Ganga Miklóssal szólalkozott össze, az ok pedig, — cherchez les femmes! Miklós ugyanis a lányoktól zálogot akart szedni, hogy az ezek kiváltásáért fizetendő összeget a cigánynak adják.

Kontor Andrejben erre föltámadt a benne szunnyadó gavallér érzés és kereken kijelentette, hogy ő bizony a hölgyeket megpumpolni nem engedi.

Egy pillanat alatt két pártra szakadt a kocsmatulató legénye. Deán Bazil Ganga Miklós pártjára állott, az ajtónál megvetette hátát és kijelentette, hogy a lányok addig semmiképpen sem mennek ki, amíg nem adnak zálogot. A dulakodás közben Kontor Andrei Ganga Niculae ingét kettészakította, mire ez baba ment, eltépett ingét kieserlő, visszajött a kocsmába. Deán Bazillal, s Belgredeán Györggyel inni kezdtek, miközben a néhai Deán Bazil, Kontor András vádlottat is kínálgatta itallal.

A legények így színleg kibékültek, tényleg azonban csak úgy forrt bennük a düh a délután folyamán történetek hatása alatt és mérgüket a nem kis mértékben megivott pálinkamennyiség még jobban fokozta.

Hazamenet este az utcán aztán friss verekedés kezdődött. Kontor Andrej egy bottal úgy főbeütötte Deán Bazilt, hogy ez eszméletlenül összerogyott és másnap délelőtt meghalt.

Vádolt beismerte a tárgyaláson a terhére rótt bűncselekményt, s azzal védekezett, hogy a sötétben Ganga Niculaeak vélte az áldozatot.

Közzéadott és védőnek elhangzott beszédei után az esküdtek halált okozó súlyos testi sértés bűntettében mondták ki vádlottat bűnösnek. Vádolt bűntetését a bíróság négy évi fegyházban állapította meg.

Az ítélet jogerős.

Csütörtökön, február 5-én szándékos emberölés bűntettével vádolt, Truca Partenie elleni ügyben itélkezett az esküdtbíró. Truca Partenie, egy diomali 21 éves oláh legény Lung Juont úgy szurta hasba egy késsel, hogy ez a sértés következtében nemsokára meghalt. A dolog bosszu műve. A néhai ugyanis vádlottnak kalapját összevagdalta. Trucában fölébredt a „cine mintye“ érzete és csak a kedvező alkalomra lesett, hogy ellenségen bosszúját kitöltse. Mult év január 23. napján vádlott — a kir. ügyesség vádjára szerint — elérkezettnek látta az időt, s a templom udvarán elbújva kövel hajigálni kezdett néhaira, hogy azt fölingerelje, aki bement az udvarra, megkereste vádlottat és dulakodni kezdett vele. Rövid tusa után vádlott kikapta tüsszéből kését és azt Lung Juon hasába szurta. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem igyekezett azt még jobban benyomni sértettbe, hogy amint azzal Buha Dionise tanu előtt eldicsekedett, megtalálja a kés hegyével a sértett szívét. Egy disznóölést sem lehetett volna kegyetlenebbül végrehajtani.

A tárgyalás elnöke Nemes Sámuel törvényszéki elnök volt, Bartha Győző és Szongott Vilmos törvényszéki bírák szavaztak, a vádhatóságot Elekes Lajos alügyész képviselte, Rejőd József ügyvéd teljesítette a védelmet, mint hivatalból kirendelt védő.

Az esküdtek névsora a következőképpen alakult meg: Fuchs Nándor, Zajzon József, Wagner Sándor, Bedőházi Pál, Tuzson Gyárfás, Virág József, Bartha Zsigmond, Baruch Jenő, Ligeti Lajos dr., Kolombán János, Dunrot Gyula és dr. Davidu György. Pótesküdtéknek Csaba Kálmán és Komáromi Albert lettek kisorsolva.

A vád és védelem részéről elhangzott temperamentumos — mondhatnánk heves beszédek után az esküdtek halált okozó súlyos testi sértés bűntettében mondták ki vádlottat bűnösnek.

Truca Parteniét a bíróság ez alapon hat évi fegyházra ítélte.

Az ítéletben úgy a közzéadott, mint a vádlott és védő megnyugodtak.

Pénteken február 7-én Babutz János vádlott ügyében hozott ítéletet az esküdtbíró, ki gyújtogatás bűntette miatt lett elítélve. A tanács ugyanugy alakult meg, mint az előző napon.

Babutz János, kerpenyesi lakos már régebb idő óta vadházasságban élt Szirb Zsófiával. A viszály állandó volt közöttük, mert vádlott folyton részegeskedett és ha be volt kapva, irgalmatlanul ütötte verte élettársát, ki végre megúnya vádlottnak kegyetlenkedéseit, mult év október 13-án Verespatakra menekült testvéréhez. Másnap Szirb Zsöfi visszajött Kerpenyesre, de csupán azért, hogy ingóságait is magával vigye, megjegyzendő, hogy vádlottnak végkielégítés fejében ez alkalommal 9 koronát adott. Vádolt kijelentette, hogy meg van elégedve és volt élettársa ellen követelni valója semmi sincs. Vádolt annyira meg volt elégedve, hogy Szirb Zsöfi házat másnap délután szépen fölgújtotta.

A tárgyaláson azzal védekezett, hogy részegségében és elkeseredésében követte el tettét.

Az esküdtek lajstroma a kisorsolás után a következőképpen alakult meg.

Csala Kálmán, Kozus Aron, Reithoffer Alajos, Szentmiklósy Gyula, Bartha Zsigmond, Wagner Sándor, Zajzon József, Aron János, Virág János, Vinczenti Miksa, Komáromi Albert és Lukácsy Vilmos. Pótesküdték lettek Dunst Gyula és Bedőházi Pál.

Az esküdtek gyújtogatás bűntettében mondták ki vádlottat bűnösnek, kit a törvényszék a 92. §. alkalmazásával három évi fegyházra ítélte.

Az ítélet jogerős.

Szombaton, 8-án ismét egy gyújtogatási ügyben itélkezett az esküdtbíró. A tanács a következőképpen alakult meg. Elnök Nemes Sámuel törvényszéki elnök, szavazó bírák Bartha Győző és Balló Lázár törvényszéki bírák.

Totoján Péter helybeli lakost vádolta azzal a kir. ügyesség, hogy mult év április 21-én saját lakását fölgújtotta. A tüzesetet azonban nyomban észrevették, a tüzet eloltották és így nem lett semmi veszedelem a dologból.

A vádlott elkeseredésében követte el tettét. A bűncselekmény elkövetésének napján ugyanis egy váltója járt le, melyre semmi képpen sem volt képes fedezetet szerezni. Kétségbeesésében saját házának ablakait és ajtóit egy fejszével összevagdalta, aztán fölment a padlásra és fölgújtotta házat.

Vádolt tagadta a terhére rótt bűncselekményt és azzal védekezett, hogy a szikra, melyből a tűz keletkezett, a kéményből pattant ki.

Az esküdtek lajstroma a következőképpen alakult meg.

Lukácsy Viktor, Kovács Mihály, Vinczenti Miksa, Herczeli József, Virág János, Szentmiklósy Gyula, Bedőházi Pál, Kozus Aron, Wagner Sándor, Virág József,

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

és Bartha Zsigmond. Pótesküdték lettek Lázár Albert és Kolombán János.

Elekes Lajos alügyésznek vád- és Rejőd József ügyvédnek védőbeszéde után az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, melynek értelmében vádlottat az esküdtek gyújtogatás bűntettének kísérletében mondták ki bűnösnek.

A bíróság vádlottat 8 havi börtönrre ítélte.

Az ítélettel vádlott és védő nem voltak megelégedve, mert mindketten semmisségi panaszt jelentettek be az ellen.

A közönség köréből.*)

Válassz a „Világhírű szeszácziós reformra“.

Többben, kik „a Gyulafehérvári Hírlap“-ot olvasák, kérdést intéztek hozzám, hogy azon alacsony nivóju cikikre, melyben engem ezen lap január hó 5. számában egyik pökbendi ellenségem csakis személyes boszúból és mindenki által ismert és mélyen elítélt ördögi maliciával olyan kiméletlenül megámadozt — miért nem nyilatkoztam. — Mindnyájoknak megnyugtatóra egyszer és mindenkor kijelentem, hogy működésem és eljárásom fölöttes hatóságom és a józanítéletű közönség elé tartozik, a kiknek pedig igen örvendek kritikáját nagyon régen bírom és sietek ezutána is kiérdemelni — és azért minden az ilyen eldugott nagyszájú és tudatlan rikkants zsrnalista otromba hazugságaival szemben tekintélyemen alul állana, ha magamat védelmezve vele ezáltal egy czéltalan és örült vitába bocsájtkoznám.

Resch L. György.

* Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Foulard-Selyem 60 krajczártól 101 egész 3 frt. 65 krig méterenként bluzok és ruhákra, ugyisint Henneberg selyem fekete fehér és más színekben 60 krtól 14 frt. 65 krig méterenként mindenkinek **díjmentesen és elvámolva házhoz szállítva.** Schweizba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyáros es. és kir. ud. Zürichben. udvari-szállító.

Sz. 76—1902. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1900. évi 10156 számú végzése következtében Dr. Munteán Aurél szászvárosi ügyvéd által képviselt szászvárosi Munzath Gusztávné javára alvinczi Turlea János és társai ellen 295 kor. 30 fillér s jár. erejéig 1900 évi november hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1016 korra becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, sertések, és kukorica nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró 1901-ik évi V. 1073/1 számú végzése folytán 132 kor. tökekövetelés, ennek 1901 évi január hó 16-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 71 kor. 56 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Alvinczen alperes lakásán leendő eszközésére **1902-ik évi február hó 28-ik napjának** délután 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és föltűfoglaltatták a azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt 1902 évi február hó 3-ik napján. Papp Károly kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok a csődválasztmányának 1901 évi december hó 13. napján tartott ülésében hozott határozata alapján ezenel közhírré teszi, hogy

özv. Jancsó Mártonné

vagyombukott abrudbányai bejegyzett kereskedő-cég csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 640. 641. 642. 644—667. 669—691. 693—699. 701—712. 714—721. 723—726. 728—734. 736. 737. 739—744. 747—748. 750—756. 758—762. 764—769. 771. 772. 775—777. 779—789. 791. 792. 794. 799. 802—807. 809. 810. 812. 813. 815. 816. 819. 820. 825. 828—834. tételei alatt 6050 korona 33 fillér értékű aktív különvő követelések **f. év márczius hó 8 napján** d. u. 2 órakor Abrudbányán, Cirlea Mihály kir. közjegyző irodájában, szóbeli ajánlatok mellett egy tömegben a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

A vétel után járó III-ik fokozati bélyegilletéket a vevő tartozik fizetni.

A csődleltár alólirott csődtömeg gondnoknál ügyvédi irodájában, az ünnepek kivételével minden nap d. u. 2—3-ig megtekinthető.

Abrudbányán, 1902. február hó 1-én.

Dr. Fodor Vazul, ügyvéd

özv. Jancsó Mártonné vb. abrudbányai bej. kereskedő cég csődtömegének gondnokja.